

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

✚ keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 165 Ft

XVI. évfolyam 11. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * **2009. november**

A tartalomból:

40 éves osztálytalálkozó - 15. oldal

Városunk díszpolgára Szilágyi István színművész - 5. oldal

Hírek a Szent Gellért Katolikus Iskolából - 9. o.

Meggyalázták a II. világháborús emlékművet
Endrődön - 2. o.

Kitüntettjeink október 23-án - 5. o.

Emlékezés az 1956-os forradalomra - 12. o.

„HOL SÍRJAINK DOMBORULNAK”

Ezekben a napokban megélnék és megszüpülnek temetőink. Minden-szentek ünnepe és Halottak napja környékén felkeressük temetőinket, hogy elhunyt szeretteink sírjaira virágokat tegyünk, gyertyákat gyűjtünk, hogy emlékezzünk, hogy imádkozzunk.

Vannak, akiknek sírjára nem tudunk ma sem virágot elhelyezni.... talán azt sem tudjuk, hogy sírjaik hol domborulnak... ilyenek pl. a háborúk áldozatai. Ma is sokan idegen földben nyugsznak, távol a hazától, távol a még meglévő családtól. Évtizedeken keresztül beszélni sem lehetett róluk.

Az utóbbi években – fájdalmainkra némi gyógyír – egyre több helyen állítanak emléket hősi halottainknak.

Nemrég a Lvivi Magyarok Kulturális Szövetsége (Lviv ukrán város, régi ne-

vén Lemberg) valamint a Magyar Köztársaság Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézet és Múzeum emlékművet állított a város hadi kórházában elhunyt és a helyi temetőben végső nyugalomra helyezett magyar honvédek tiszteletére.

Az emlékmű Szarvas Gábor úr, a Lembergi Magyar Kulturális Szervezet elnöke kezdeményezését követően, a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum szakmai és teljes anyagi finanszírozásával készült el a közelmúltban. Ünneplés avatónapsága várhatóan 2010 tavaszán lesz, melyre szeretettel várják az elesett hősök rokonait és bajtársait.

Ennek az emlékműnek endrői vonatkozása is van, mert a nevek között ott szerepel Vaszkó László (1920. VIII. 16. -1943. XII. 9) hdp. őrm. neve, aki légítámadásban halt meg. Két testvére Vaszkó András és Vaszkó Irén – ma is itt él Endrődön.

Adj Uram örök nyugalmat minden elhunytunknak - és az Örök világosság fényeskedjék nekik! Nyugodjanak békében!

Fotó: HM HIM

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

AZ ENDRÓDI KÖZÖSSÉGI HÁZ NOVEMBERI PROGRAMJA

November 3-án 17.00 órától KDNP ülés
 November 9-én 11.00 órától 15.00 óráig termékbemutató
 November 9-én 19.00 órától 21.00 óráig Jóga
 November 10-én 13.00 órától 17.00 óráig árusítás
 November 14-én 10.00 órától Cor-kontroll nap
 November 16-án 9.00 órától – 12.00 óráig árusítás
 November 21-én 18.00 órától Gazdakör vacsora
 November 23-án 7.00 – 11.00 órától Véralás
 November 23-án 16.00 órától 17.00 óráig Nyugdíjas Klub
 November 23-án 19.00 órától – 21.00 óráig Jóga
 November 27-én 14.00 órától – 16.00 óráig árusítás
 November 28-án 12.00 órától Katalin Bál a Barátság Klub szervezésében

„CSEPPET SE SZÉGYELLD!” Inkontinencia nap Gyomaendrődön

Vendégeink: orvosok, szakemberek beszélgetnek a jelenlévőkkel az egészségünk állapotáról.

A rendezvényre a belépés ingyenes! Szűrővizsgálatok (ingyen)

Fellép: Karda Bea; Kegye János pánsípművész
 Helyszín: Gyomaendrőd, Endrői Községi Ház
 (Blaha Lujza u. 21.)

Időpont: november 14. szombat 9.30-tól
 (egész napos program)

Megyei kitüntetések

Október 22-én Békéscsabán megtartott megyegyűlésen Domokos László, a megyei közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselőnk az 1956-os forradalom hőseire emlékezve Békés Megyéért Kitüntető Díjakat adott át.

Többek között az *endrői származású Dr. Kunkovács László*, a vizuális antropológia első magyarországi kutatója életútja, szakmai munkássága és Békés megye népszerűsítése elismeréséül kapta ezt a díjat.

A Békés Megyéért kitüntető díj bronz fokozatát kapták a *gyomai Timár Attila, Timár András, Timár Albin*.

Szerkesztőségünk őszinte örömmel gratulál kitüntetettjeinknek!

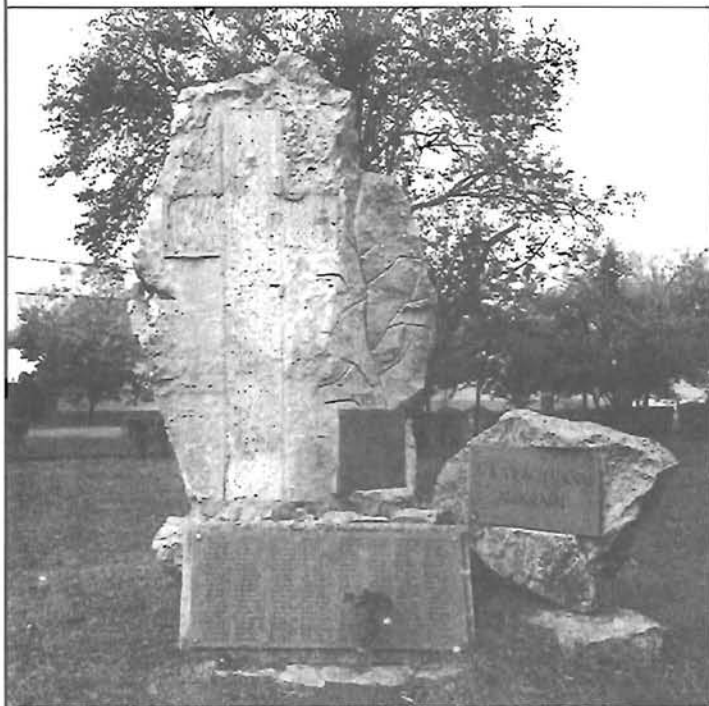
Eladó

- Endrőd, Dózsa u. 9. sz. lakóház: 3 szobás, összkomfortos (916 m² udvar, a ház ebből kb. 100 m²)
- Ridegvároson 2 föld: 0,1367 HA és 0,732 HA
- BL-7 dízelmotor darálóval és fűrészgéppel
- kézi kukoricamorzsoló
- gázpalack, prés, boroshordók, traktor pótkocsi, vetőgép

Érdeklődni lehet az endrői plébánián:
 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 20/9457-843 vagy 66/283-940

Meggyalázták a II. világháborús emlékművet Endrődön

Egy héttel Mindenszentek ünnepe előtt – amikor különösen az elhunytak emléke felé fordulnak a jóérzésű emberek – Endrődön meggyalázták a II. világháborús emlékművet. Azt az emlékművet, amely emléket állít elesett hőseinknek – úgymond metetője több száz endrői háborús áldozatnak.

Az elkövetők leszedték a kereszt alakú táblát, melyen az elhunytak nevei sorakoztak.

Mondom, meggyalázták... hisz ez a tett nem egy egyszerű rongálás. Több száz áldozat emlékét, több száz család érzeit sérti! Szomorú, hogy a XXI. században ide jutottunk.

Köszönet az 1 %-ért

A Cukorbeteg Gyomaendrői Klubja ezúton tájékoztatja a nyilvánosságot és értesíti Támogatóit, hogy a 2008. évi felajánlott SZJA 1 %-ából az adóhatóság 53189,- Ft összeget utalt át számlánkra. Ezt az összeget a Klub szakmai anyagokra és működésre fordította.

Az SZJA 1 %-ából eredő támogatásból tartalékot nem képeztünk. Köszönjük a támogatást és kérjük, hogy a jövőben is támogassanak bennünket.

Gellainé Tuboly Zsuzsanna Klub elnök

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
 Tornádó elektromos kerékpárok
 Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
 Csövek, szerelvények
 Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
 Szegek, csavarok, zárok, lakatok
 Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
 GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
 Tel.: (66) 386-909

**Hitelletetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület október hónapban

Az október hónap ismét mozgalmas volt a Képviselő-testület számára, mivel több alkalommal is ülésezett.

Október 8-án a Békés Megyei Vízmű töркеlemése kapcsán részvényvásárlásról döntött, míg a 23-i ünnepi ülésén Díszpolgári cím és Gyomaendrődért Emlékplakett kiosztására került sor.

Díszpolgári címet adományozott a város Képviselő-testülete Szilágyi István színművésznek, illetve emléklappal ismerte el érdemeit Vasas György nyugalmazott műszerésznek, aki a telefonvonalak kiépítésén fáradozott, illetve Vaszkó Andrásnak a rendszerváltás utáni politikai élet jeles képviselőjének, a KDNP örökös elnökének, valamint az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnek.

Az ünnepi ülésen részt vett Dr. Deutsch Tamás Európa Parlamenti képviselő és Domokos László a Megyei önkormányzat elnöke is.

Október 29- i ülés anyagából:

Autóbuszjegy árváltozás miatti rendeletmódosítás, önkormányzati támogatás mértékének változása

Az üzemeltetést végző cég a jogszabály adta lehetőségekben belül javaslatot tett a menetjegyek és bérletek árának 2010. január 1-től esedékes évi változására, valamint kérte az önkormányzati támogatás mértékének emelését az infláció mértékével arányosan. (A 2010. évre tervezett MNB inflációs prognózis:4,1%)

A menetjegyek és bérletek árának változása:

1. Táblázat

	2008. év	2009. év	2010. év
Egy útra szóló vonaljegy	90 Ft	100	100
Teljes árú havi bérlet	2150 Ft	2300	2400
Kedvezményes havi bérlet	400 Ft	430	450

A Képviselő-testület jóváhagyta a MOBILBUSZ Közlekedési Kft kérését

Varga Lajos Sportcsarnok felújítása

A Képviselő-testület a 2009. március 26-i ülésén döntött a sportcsarnok küzdőtér burkolatának felújításáról. A megvalósítás érdekében pályázatot nyújtott be, de erre a célra nem nyert támogatást. Mivel a burkolat balesetveszélyes, elkészítette annak felújítási tervét. Az ajánlatok 18,34-22,9 millió forint közöttiek.

A megvalósításhoz a következő forrást jelölte meg:

2009. évi költségvetésben elkülönített 10 millió forint pályázati önerőt, valamint fel tudja még használni a közösségi közlekedés 2009. évre előirányzott 5.358 e Ft-ot, illetve az általános tartalékból fedezi a még hiányzó szükséges összeget.

Az építési munka nagysága miatt közbeszerzési eljárást

kell lefolytatni, ezért létrehozta a Bíráló Bizottságot, s kijelölte annak tagjait is.

Városi Egészségügyi Intézmény egységes szabadságolása

Dr. Torma Éva a Városi Egészségügyi Intézmény igazgató főorvosa jelezte, hogy az intézményben dolgozók 2001. óta a szabadságukat egységesen, két alkalommal veszik ki.

Ez alatt az idő alatt a betegellátást a békéscsabai Réthy Pál Kórház Rendelőintézete biztosítja.

Az Igazgató Főorvos kéri, hogy 2009. december 19. napja és december 31. napja közötti időpontban a rendelőintézet szabadságolását a Képviselő-testület hagyja jóvá, s egyben megjelölje az első rendelési nap időpontját is: 2010. január 4. hétfő.

Pályázati kiírás Idegenforgalmi Alap felhasználására

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete 2007. évben döntött az Idegenforgalmi Alap létrehozásáról. A 2009. évre még rendelkezésre álló összeg 670.000 Ft.

A támogatásban részesülők köre:

Alapítványok, egyesületek, valamint az idegenforgalom és vendéglátás területén működő vállalkozások, gazdasági társaságok, amelyek Gyomaendrőd közigazgatási területén végzik tevékenységüket, vagy valósítják meg programjukat.

Az elnyerhető összeg vissza nem térítendő támogatás, s a megvalósítás nettó költségeinek maximum 50%-a.

Belterületi utak építése, felújítása tárgyú DAOP pályázat

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2009. évben is meghirdette az önkormányzati tulajdonú belterületi utak fejlesztésére a pályázatot.

A forgalmuk és nagyságuk szerint a Városüzemeltetési Osztály az alábbi utcák felújítására tett javaslatot:

Kossuth Lajos, Szabadság, Vásártéri ltp, Október 6 ltp, Rác Lajos, Wesselényi M, Bartók Béla, Endrődi, Bánomkerti, Móra Ferenc, Besenyszegi, Hatház, Dobó István,

A várható bekekerülési költség: 154. 061.175 Ft + ÁFA

Mezőgazdasági utak felújítása

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium pályázatot hirdet mezőgazdasági utak fejlesztéséhez nyújtandó támogatások elnyerésére.

A támogatás célja a felújítás, szélesítés, bővítés, valamint a tanyák elérhetőségének a javítása.

A pályázatban igényelhető támogatás az összes költség 75%-a.

A Képviselő-testület támogatta a pályázat benyújtását olyan feltétellel, hogy nyertes pályázat esetén a Polgármester folytasson tárgyalást az út használóival az önerő megosztása végett.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér fűz, lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás; lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Elhunyt orvosaink III.

Dr. Cseh József (1886-1961)

belgyógyász, ügyvezető
közveti orvos

Mezőtúron született 1886. március 23-án. Apja cipész-
mester volt. A családnak még két gyermeke volt: Etelka és
Ferenc.

Mezőtúron érettségizett, majd a Pázmány Péter Tudo-
mányegyetemen folytatta tanulmányait. Velé tanult egy földije
is, Kegyes Sándor, akivel egymást biztatva, segítve vizsgáztak,
és életük végéig tartották a kapcsolatot. 1914-ben szerezte
meg az orvosi diplomáját, ezután visszakerült a mezőtúri kór-
házba, majd letette a belgyógyászati szakvizsgát.

Amikor az endrődi előjáróság Kovács Péter doktor mellett
meghirdetett egy segédorvosi állást, Cseh József megpályáz-
ta, és el is nyerte azt. Kovács Péter mellett nagyon sokat tanult
szakmailag és emberileg is az orvosi hivatásról. Péter bácsit
- köztudottan - az endrődiek a szegények orvosának ne-
vezték, mert nagyon sok energiát fordított arra, hogy az
embereket az egészségtelen életkörülményekre figyel-
meztessen. Főnöke halála után Cseh József megvásárol-
ta annak körzetét, orvosi berendezéseit, eszközeit, és
folytatta munkáját.

1922-ben megnősült. Felesége Kovács Irma volt.
Házasságuk elején a Temető utcában laktak, ott szüle-
tett első gyermekük, Ilona (Lonci) 1923-ban. Majd meg-
vásárolták a mai posta helyén egy régi épületet. Erre a
telekre építettek egy nagyon szép családi házat vároval,
rendelővel, kerttel, hatalmas terasszal. Még két lányuk
született: 1923-ban Gabriella (Beda), és 1941-ben Edit
(Édi).

Endrődön akkor három körzet volt: Cseh József kör-
zete, Ugrin Nándor körzete és Weisz Aladár körzete.
Kortársuk volt még Timár Sándor is, de ő inkább fogor-
vosként működött.

Ugyanakkor a körzeti orvosok is műveltek szín-
te mindenféle olyan szakorvosi tevékenységet, amire

megvolt a végzettségük, és amire szükség volt. Ugrin Nán-
dor a születeket vezette, és sebészkedett. Cseh József bel-
gyógyászként és körzeti orvosként tevékenykedett. A lakásán
rendelt, és sokat járta a tanyavilágot is. A beteg családja jött
érte lovas kocsival és vitte úttalan utakon. Mindig ment, ami-
kor hívták. Éjszakai ügyeletet is egyfolytában tartott - ő is, és
minden orvos.

Hunya akkoriban közigazgatásilag Endrődhez tartozott.
Egy héten egyszer a tanácsházáról jött a lovaskocsi, köny-
nyű homokfutó, és vitte a hunyai betegekhez. Nagylaposra
is ugyanúgy kijárt egy héten egyszer a rendelésekre. A
nagylaposi iskolában volt egy szoba, ott folyt a rendelés. Sok
esetben ő maga hajtotta a lovat is, hogy ne kelljen a kocsisnak
egész nap várakoznia. A Cigánytelepre is mindig csak ő ment.
Az ottani emberek őt elfogadták, hozzá bizalommal voltak,
hallgattak a szavára.

Volt olyan recept, amelyen a rovatok fekete színűek voltak,
ezt fekete receptnek nevezték. A tanácstól lehetett ilyet kapni
orvosi javaslatra, szegénységi bizonyítvány alapján. Aki ilyen
receptet kapott, az ingyen jutott a felírt gyógyszerhez. Cseh
József, ha látta, hogy a beteg családja szegény, nem nyu-
godott addig, amíg a tanácstól ilyen fekete recepthez nem jut-
tatta a családot. Ezért is nagyon sokan hálásak voltak Jóska
bácsinak. Egy idő után őt is egyre többen a szegények orvosá-
nak kezdték nevezni. Az 50-es évek elején népszavazás volt
arról, hogy ki legyen a három körzet ügyvezető orvosa. A la-
kosság szeretetének jele volt, hogy Cseh Józsefet választották
meg, ami azért is nagy dolog volt, mivel ő nem volt endrődi
származású.

Munkájának fontos része volt, hogy hetenként kétszer az
endrődi polgári iskolában egészségtant tanított. Itt került ba-
rátságba Csókási Béla igazgatóval, Iványi Gergely tanárral.

Kecves elfoglaltsága volt, hogy kollégáival és barátaival
hetenként kétszer, mindig máshol, leültek kártyapartira (ka-
láber, tarokk) Ugrin Nándorral, Weisz Aladárral, Alapi Andor
gyógyszerésszel, Vörös Béla állatorvossal. A feleségek nem
mehettek, viszont kötelesek voltak egy-egy nagy tál sós sü-
teményt sütni a nevezetes alkalomra. A társaság tagja volt
Csernus Mihály apátplébános is. Előfordult, hogy ha nem he-
lyénvalónak, vagy erősnek találta a plébános községet érin-
tő döntéseit, Cseh József oda-odaszólt neki: - Mihály, ennek
nincs értelme. Gondolj a nagyon szegényekre is!

A későbbi években nagyon jó barátok lettek Szabó Elek
tanárral és Paróczai Gergely tanárral is. Szabó Elek barátsága
különösen sokat jelentett Cseh Józsefnek.

Utolsó évei: A faluban gyalog közlekedett, sétabottal, ami
divatos is volt, és ugyanakkor - ha nagyon fáradt volt - rá is
támaszkodhatott. Volt egy szép kis sétabot-gyűjteménye. A
szíve hamar megromlott, két infarktust szenvedett el: 57 éves
korában érte az első, de ezután még sokáig két körzetet is el-
látott. 67 évesen érte a második, ami végzetesnek bizonyult.
1961. november 2-án halt meg. Felesége és kedves kollégája,
Weisz Aladár voltak mellette az utolsó percekben. Utolsó sza-
vait a feleségéhez intézte: „A gyerekekre vigyázz...”

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

Fecske- és hangyaavató a Kis Bálint Általános Iskola és Óvodában

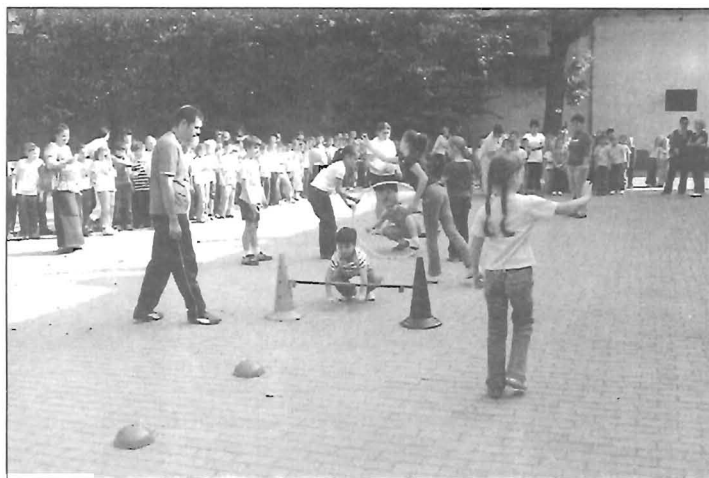
Az elsős kisdíjak ebben a tanévben is sikeresen teljesítették az „akadályokat”, s ezzel igazi iskolásokká lettek. A negyedikesek tűzték ki ruhájukra a kis fecskét, amelyet büszkén viseltek.

Az ötödik osztályos tanulókat pedig a végzős nyolcadikosok avatták „a nagy hangyaboly” teljes jogú tagjaivá. Kónya Márta tanárnő, a Diákönkormányzat segítője köszöntő szavai után az ötödikes diákoknak osztályfőnökeik koordinálásával különféle feladatokat kellett végrehajtaniuk, hogy bebizonyítsák rátermettségüket.

A „szorgos kishangyák” morzsát gyűjtöttek, hangyatojást hordtak biztonságos helyre, faleveleken keltek át a folyón, a hangyaki-rálynők katonákat toboroztak.

A próbatételek után a közös fogadalomtétel, majd az avatás következett, melynek során a legnagyobb diákok egy-egy jelvényt tűztek fel a legújabb felsősöknek.

az alsós diákok

Az avatás

Igazi iskolások lettek

Ugye, így együtt, már nem is olyan nehéz a táská

Kitüntetettjeink október 23-án

Hagyományainkhoz híven, október 23-án – az 1956-os forradalom ünnepén a városházán kitüntetések adott át Várfi András polgármester. A város díszpolgára lett a gyomai származású **Szilágyi István színművész** (képünkön balról a harmadik).

„Gyomaendrődért” emléklapketet hárman kaptak:

Dr. Hunya Miklós, az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet elnöke vette át a pénzügyintézetnek szánt plakettet. (balról az első).

Vaszkó András (képünkön a második) életével, hitével és igaz hazaszeretetével példát mutatott minden embernek. Egyszerűségével sokakat segített ahhoz, hogy a közösség összetartása tettekben is megnyilvánuljon.

A harmadik plakettet **Vasas György** vette át, aki 18 éven keresztül volt önkormányzati képviselő. Ezen idő alatt több, a települést érzékenyen érintő kérdésre próbálta megtalálni a választ, nagyrészt sikerrel. Ma már nyugdíjas, de most is tevékenyen részt vállal a városi helyzet javításában, formálásában.

Szerkesztőségünk szívből gratulál minden kitüntetettnek!

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és este 5 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

november 8-án és 22-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: déclőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpnteken és szombaton este 5-kor.

A szombat esti mise vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap este 5 órakor, de
hétfőn reggel 8 órakor.

Szombaton este 5-kor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok. plébános

MESZLÉNYI ZOLTÁN, AZ ÚJ MAGYAR BOLDOG

„Csillag születik” a magyar égbolt egén? Netán világitótorony, amely éjjel is mutatja az irányt a hajóznak? Esztergomban ugyanis október 31-én boldoggá avatták. Ilyen ritka eseménynél lábban kellene égnünk, hiszen nagy dolog készülődik, és ez ritkán adatik meg egy nemzetnek. Azért is páratlan ez a boldoggáavatás, mert ő lesz az első Zoltán nevet viselő szent, és a Zoltánok és Zsoltok külön magyar szentet kaphatnak példaképül.

Ki ez az ember, akinek neve itthon éppúgy fénylett, mint a Vatikánban? Milyen üzenete lehet, és kiknek szólhat az üzenet?

A hatvani születésű főpap 1892. január 2-án látta meg a napvilágot, nagycsalád vette körül, hiszen heten voltak testvérek. Szeretetteljes légkörben nőtt fel. Lépteit örzi Rimaszombat is, ahová a család költözött, majd Budapest kövein járt, amikor a józsefvárosi Tavaszmező utcai főgimnáziumban tanult. Gimnáziumi tanulmányai közepette belső hangját követve papnak jelentkezett az esztergomi főegyházmegyéhez. Frettségi után Vaszary Kolos hercegprímás Rómába küldte tanulni a Collegium Germanico-Hungaricumba, hogy a Gregoriana Egyetemre járjon. Hét év alatt két doktorátust szerzett, filozófiából és teológiából és egyházjogász lett. Természetadta tehetségéhez szorgalmát is mellé rendelte és az európai nagy nyelvek mellett, mint a német, olasz, francia, angol még szlovákul is tudott, természetesen a latin és görög nyelv mellett. Képzettsége nem hagyott kívánnivalót maga után. Az első világháború viszontagságai miatt a kollégium átköltözött Innsbruckba, ezért itt fejezte be tanulmányait, és itt szentelte pappá Franz Egger brixeni hercegprímás a szeminárium kápolnájában, 1915. október 28-án. Az egyházjogász tudós főpap lett, több könyve közül kiemelkedik a házassági köteléki perek munkája, amely nélkülözhetetlen a szentszéki bíráskodás gyakorlatában. Az 1917-es Egyházi Törvénykönyv hatályba lépése után magyarul írta meg könyvét, az addig szokásos latin helyett.

Lehetne a tisztviselő pártfogója, hiszen ismerte a primási aula minden lépcsőjét, mignem elérte az irodaigazgatói tisztséget. A rangos esztergomi főkáptalan mesterkanonokja lett. A Szentszék végül 1937-ben sinopei címzetes püspökké és esztergomi segédpüspökké nevezte ki. Széles látókörű személyként az Eucharisztikus Kongresszus egyik szervezője volt.

A gyermekek egy jóakarató szentet láthatnának benne. A gyermekek iránti szeretetét és megértését a szülői házból hozta magával, hiszen félárva gyermek volt, míg az édesapa második feleséget talált és anyát a gyermekeinek. Az Országos Gyermekvédő Mű igazgatójaként a szegény gyermekek iskolázatásával törődött, és amikor már nem volt pénz ellátásukra, a második világháború után saját pénzét is rájuk költötte és sokszor titokban tett jót. Serédi Jusztinián kíséretében megismerte és szerette az esztergomi gyermekeket.

A közigazdászok felnevezhetnének rá, hiszen az uradalmak intézőjeként innovációt hajtott végre és kitűnő sáfárnak bizonyult. Hűséges gazda módjára igyekezett modernizálni az uradalmakat. A primási és káptalani uradalmak birtokait külön kezelte, és amikor kölcsönbe kért hordókat a primáciától a káptalannak, annak az árát megfizette. Szóleszettel is foglalkozott, mivel a llyai gazdaságot a háború után még egy ideig birtokolta a főkáptalan. Ekkor boroshordókat készítetett, de a seprűt kiégette, mert a „didergő” munkásoknak októberben kell a melegítő. Ökröket vásárolt, hogy a háborúba besorozott katonák munkaejét pótolja. A Pesti Hazai Ta-

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. vasárnap:	Mindenszentek
2. hétfő:	Halottak napja
3. kedd:	Porres Szent Márton szerzetes
4. szerda:	Borromeo Szent Károly püspök
5. csütörtök:	Szent Imre herceg
8. vasárnap:	Évközi 32. vasárnap
9. hétfő:	A Lateráni bazilika felszentelése
10. kedd:	Nagy Szent Leó pápa, egyháztanító
11. szerda:	Toursi Szent Márton püspök
12. csütörtök:	Szent Jozafát püspök és vértanú
13. péntek:	Magyar szentek és boldogok
15. vasárnap:	Évközi 33. vasárnap
16. hétfő:	Skóciai Szent Margit
17. kedd:	Nagy Szent Gertrúd
18. szerda:	Szent Péter és Szent Pál bazilikák felszentelése
19. csütörtök:	Árpád-házi Szent Erzsébet
21. szombat:	Szűz Mária bemutatása a templomban
22. vasárnap:	Krisztus Király
23. hétfő:	Szent I. Kelemen pápa és vértanú
24. kedd:	Szent Dung-Lac András áldozópap és társai vértanúk
25. szerda:	Alexandriai Szent Katalin szűz, vértanú
28. szombat:	Marchiai Szent Jakab áldozópap
29. vasárnap:	Advent 1. vasárnapja
30. hétfő:	Szent András apostol

karékpénztárral kitűnő kapcsolata volt, amelyet levélváltásuk bizonyít.

A kispapok és papok előtt is jó példával járt elől, hiszen Esztergomban a teológia igazgatója volt, többet pappá szentelt közülük, majd az ifjú papokat maga köré gyűjtötte. A szemináriummal szomszédos légóban vészelte át a második világháborút, még rádióját is odaajándékozta a kispapoknak, mondván, hogy hallgassák őket, mert tőlük úgyis megtud mindent.

Szeretett dolgozni és sokat dolgozott. A munka számára isteni parancs volt, akár fizikailag kellett végezni, mint a Bibliotheka rendezésében, akár szellemi munkát végzett. A munka alkotás, amiben a Teremtő munkatársai lehetünk. Szerette az igazságot és keményen ragaszkodott hozzá.

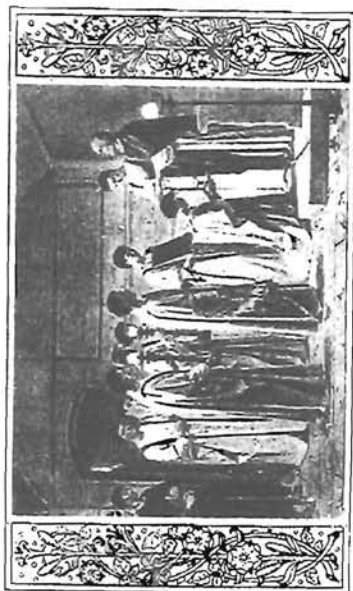
A különböző felekezetekkel jó kapcsolatot ápolt, hiszen más vallásúakkal is barátkozott, amikor az ökumené még nem volt hivatalos. Nyitottnak ismerték, amit hazulról hozott magával. Mostohaanyja ugyanis református volt és mostohaafia hatására katolikus lett.

A második világháború után az új világ nem sok jót hozott számára. Tisztán látta és felmérte az adott politikai helyzetet. Az egyházjogásznak tisztánlátásával és helyes igazságérzéssel rendelkezett. Az esztergomi primási aulát már 1946-tól az állambiztonsági emberek megfigyelték és jelentéseket készítettek mindenkiről. Ismeretes, hogy Zakar András primási titkárt 1948 novemberében az utcáról hurcolták el és vetették börtönbe. Ez a megfélemlítés Mindszenty Józsefnek is szólt, akit ugyanezen év december 26-án, karácsony másnapján vittek el. Ekkor az egyházmegyét Drahos János káptalani helynöként kormányozta, azonban 1950. június 15-én elhunyt. Meszlényi Zoltán maradt az egyházmegyében, akinek Mindszenty szándékának megfelelően kellett volna kormányozni az egyházmagyet. A főkáptalan is őt választotta meg káptalani helynöknek, de ezt az államhatalom nem nézte jó szemmel. Mindenáron pert akartak összekovácsolni ellene, de igyekeztek ellenére sem sikerült. Ezt sem bocsáthatták meg neki. Sem a demokráciaellenesség, sem a népellenesség nem bizonyult igaznak.

A diktatúrának útjában állt az egyház, hiszen az örök és legfőbb mérce tanítója volt, és a „felszabadult” ember nem akart ebbe a tükörbe nézni. 1950. június 29-én, szép nyári délután uszonnája elfogyasztása után palotájának nyári lakából hurcolták el és ismeretlen helyre szállították. Au-

Papok éve

Te pap vagy mindörökké: Átteljesítétek rendje szerint.

Ez az én vérem kelyhe...

I TE AD JOSEPH!

„Egyért könyörögtem az Urhoz,
Csak egyet kérek:
Hogy lakhassam az Úrnak hajlékában,
Amíg csak élek.”

Első szent mise-áldozatom emlékére

Endrőd, 1925 június 29-én.

Iványi György
újmisés.

A képekért köszönetet mon-
dunk a következő hiveinknek:
Gyuricza Zoltánné, Hegedűs Bence,
Harnos Vincéné, Ugrin Gyuláné,
Hanyecz Béláné, Giricz László

„Atyám, én óértük
szentelem magamat,
hogy ők is meg legyenek
szentelve az igazságban”.

(Ján. ev. 17. 19.)

ELSŐ SZENTMISÉM EMLÉKÉRE

Endrőd, 1935. március 25.

Kalmár József Árpád
újmisés.

„Krisztus követtségében járunk,
mintha Isten bűnéitől ártatlanok,
Krisztusért kérünk, engeszteljő
jellek ki az Istennel!”

(2. Kor. 5. 20.)

PAPPÁSZENTELÉSEM ES ELSŐ SZENTMISÉM EMLÉKÉRE.

Szeged, 1948. jún. 29.

Endrőd, 1948. júl. 4.

P. UGRIN BÉLA S. J.
Jézusfia atya.

»Kérlek Iteket, testvérek, a mi Urunk
Jézus Krisztusra és a Szentlélek
szeretetére, segítsétek engem iméd-
ságotokban.» (Róm. 15. 30.)

gusztusban már egészen biztosan Kistarcsa internálótáborában szenvedett a többi rabbal, azzal a különbséggel, hogy őt magánzárkában tartották. A vértanúságról már szeminarista korában hallott, és az üldöztetést is elfogadta félelem nélkül. Kész volt életét feláldozni, amint megfogalmazta: A hitet és egyháza iránti hűségét soha meg nem tagadta. Fidenter ac fideliter püspöki jelmondatát – „Hittel és hűséggel” – híven betöltötte.

Az internálótábor kegyetlen bánásmódja következtében 1951. március 4-én elhunyt és már halottan szállították a Mosonyi úti kórházba. Halotti anyakönyvezését csak 1954-ben végezték el. Egy temetőőr gondozta és ápolta sírját, amely fölé keresztet készített rajta a püspök neve és két évszám megjelölésével. Amikor ki akarták fizetni, szabadkozott, mert annyira tisztelte és becsülte a püspököt. Exhumálására 1966-ban került sor, amikor az Állami Egyházügyi Hivatal engedélyezte, hogy a legteljesebb csendben a nyilvánosság kizárásával exhumálás után eltemessék az esztergomi bazilika kriptájában.

Magyar Kurir

**2009. november 7-én
szombaton délelőtt 10 órakor
az endrődi Szent Imre Templom
búcsúünnepé.**

**Dr. Kiss-Rigó László püspök úr
megszenteli a templom előtti felújított
200 éves műemlék kökeresztet.**

**Mise végén – jó idő esetén - utcai körmenet.
Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!**

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Súczó Géza

SZENT HOMOBONUS bűnbánó

Ünnep: november 13.

*Cremona, 1150 körül. +Cremona, 1197. november 13.

Elbúcsúzása előtt Krisztus tanítványaira apostoli kötelezettségeket rótt: az idők végezetéig tanúvá kell lenniük. A tanítványok elfogadták Mesterük megbízatását, és kötelezettségüket sokan életük feláldozásával teljesítették. A tanúk közé tartoznak azok is, akik Krisztus parancsát a mindennapok hűségében valósították meg. Így volt ez a 12-13. század Itáliájának iparos és kereskedő köztársaságaiban is. Volt a világiak között egy valóságos élcsapat, amelynek képviselői személy szerint alig ismeretesek, jámbor-

ságesszéményüket azonban megörökítették a források.

Közéjük tartozott a cremonai Homobonus, aki a névtelenséget áttörve a történelem nyilvánossága elé lépett. Bár a szentté avatási per iratai elvesztek, a szentté avatáskor kiadott bulla tartalmazza a tanúk kijelentéseinek összefoglalását; ezenkívül néhány évvel később egy cremonai pap megszerkesztette Homobonus életrajzát az ünnepi szolozsma számára.

Homobonus 1150 körül született. Apja, a Tucingo nemzetséghez tartozó kereskedő mélyen vallásos férfi lehetett. Megmutatkozik ez már fia nevének megválasztásában is; az a kívánsága jut kifejezésre, hogy gyermeke „homo bonus”, azaz jó, derék ember legyen, és így elnyerje Isten tettségét.

Eletrajza arról tudósít, hogy Homobonus nem járt iskolába. Alapismereteit (olvasást, írást, számolást), valamint a kereskedői foglalkozáshoz szükséges kiképzést apjának köszönhette.

A kereskedelmet a keresztény hagyomány kezdetől fogva tartózkodással, sőt azzal a gyanakvással kezelte, hogy „tisztességtelen”, mert hasznot húz valamiből, amihez nem adott hozzá semmit. Azt soha nem mondta az Egyház, hogy a kereskedés önnagában rossz, de csak a 14-15. században főleg Szent Antonin és Sziénai Szent Bernardin hatására oldódik ez a tartózkodás. Érthető módon az egyházi iskolák számolni tanítottak, de kereskedni nem.

Ha Homobonus korában megkérdezték a teológusokat, azt válaszolták, hogy az elvégzett munkával arányos nyereség megengedett, de csak a család fenntartására vagy a szegénygondozás előmozdítására. Egyebekben pedig továbbra is bizalmatlanok maradtak, és a tapasztalat nekik adott igazat. A kereskedők világában ugyanis eluralkodott a nyereség- és élvezetvágy, és csak kevesen nyitották meg belső hallásukat az intő egyházi hangok előtt. Ezek a kevesek azonban nagy dolgokat tudtak megvalósítani. Gyökeresen szembeszegültek a Mamnonnal, s az állandó pénz- és birtokvágygal szembeszegezték az önküivesztést és az evangéliumi szegénységet. Közéjük tartozik Assisi Szent Ferenc is, aki posztókereskedő és kelmefestő családból származott, és tanítványjaival együtt ezt a keresztény élet-

eszményt követte; de voltak világiak is, akik akkoriban kereskedőként (különösen a textilszakmában) figyelemre méltó jóléthez jutottak, később azonban pusztán vallási indítékokból felhagytak foglalkozásukkal, vagyonuk nagy részét elajándékozták a templomoknak és a szegényeknek, visszavonultak a közéletől, és ezután már csak az imádságnak és a bűnbánatnak éltek. Ezeket az embereket Itáliában gyakran nevezték „bűnbánók”-nak vagy „megtérők”-nek, mert egykori gazdagságuk nyilvános bűnnek számított, és emiatt rossz hírbe keveredtek.

Néhányan ezek közül az új megtérők közül laikus prédikátorként léptek fel. Tudásuk azonban nagyon kevés volt, ezért csakhamar tévutakra kerültek. Így a „lyoni szegények” és az első „humiliták” Lombardiában. Mások még tovább tévelyegtek, és az eretnek katarok nyomdokába léptek.

Homobonus további életéről a rendelkezésünkre álló források keveset árulnak el. Annyit tudunk róla, hogy átvette apja üzletét, meglázasodott, de hogy voltak-e gyermekei, viselt-e tisztséget Cremonában, azt már nem tudjuk.

Nagy jámborsága és tevékeny felebaráti szeretete tűnt fel polgártársainak. Mivel a szentté avatási bulla sok ide tartozó egyedi dolgot rögzít, felvázolhatjuk azt az utat, amelyen Homobonus eljutott Istenhez. Mint kereskedő, megelégedett a mérsékelt haszonnal, s ezt családjá fenntartására és a keresztény irgalmasság műveire használta fel. Jó volt a szegényekhez, egész életén át segítette őket ínségükben, és alkalmilag még a halálon túl is gondoskodott róluk, amennyiben segített, hogy tisztességesen eltemethessék őket. Karitatív tevékenységében személyesen járt el: a segítségre szorulókat leggyakrabban saját házába fogadta be gondozásra. Eletrajza hozzáteszi, hogy hitvese nem mindig értette ezt meg, és rosszallását olykor nyomatékosan juttatta kifejezésre.

Igazi bűnbánóként Homobonus a bűnbánat szentségében a keresztény tökéletesség hatékony eszközét látta. Osbert, a Szent Egyed templom plébánosa a szentté avatási perben arról tanúskodott, hogy híve több mint húsz éven át nála gyónt, és buzgón követte lelki vezetését.

Arról is tudunk, hogy sohasem vett részt világi szórakozásokban, sőt még polgártársai világias életszemléletére is igyekezett hatni. Célitársaival ellentétben gyapjából készült, egyszerű ruházatot viselt, s ezt akkoriban a szigorú életmód külső jelének tekintették.

Állandó párbeszédben élt Istennel. Akár dolgozott, akár a kereszt előtt borult le, akár nyugodni tért, ajka mindig imát rebegett. Szakadatlan imádsága, hivatásához kapcsolódó lelkiismeretessége, s szegényekről való szerető gondoskodása lehetett az oka annak, hogy környezete felfigyelt alázatos, egyszerű életére.

1197. november 13-án halt meg a Szent Egyed plébániatemplomban, ahol szokása szerint részt akart venni a reggeli szentmisén. A Kyrie eleison felhangzásakor leborult a feszület előtt, ám a Glóriakor nem kelt fel, és amikor közelebből megnézték, már halott volt.

A sírjánál történt csodák hatására Sicard püspök kánoni vizsgálatot rendelt el, és ennek eredményeit elküldte a római Kúriának. Tízennégy hónappal a halála után, 1199. január 12-én avatta szentté III. Ince pápa.

1202 júniusában földi maradványait a Szent Egyed plébániatemplomból átvitték a dómba. A szent tisztelete gyorsan elterjedt s eljutott Német- és Franciaországba is. Bázelen „Guotman”- vagy „Gotman”-ként választotta védőszentjéül a szabók céhe.

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Országos Vers- és Prózamondó Gála

Szeptember 25- én Budapesten, a Jókai Klub nagytermében rendezték meg a Magyarország Városai Iskoláinak Országos Vers- és Prózamondó Gáláját. Az Önkormányzat jóvoltából a mi iskolánk néhány diákja is részt vehetett ezen a rangos eseményen. (Nagy Anna, Farkasinszky Tünde, Tari Zsolt)

A busz délután 1 óra után érkezett az iskolánk elé, és 17. 30-kor érkezünk meg a helyszínre. Az épületben gyönyörű képeket nézhettünk meg, majd beléptünk a terembe, ahol már ott ültek a vendégek. Balatonföldvartól Hajdúszoboszlóig sok településről érkeztek az „előadók”. Mielőtt elkezdődött a műsor, kipróbálhattuk a mikrofonokat. Ezután már csak a versmondás volt hátra. Szerencsére mindannyian sikeresen mondtuk el versünket, prózánkat, és az eredményes szereplésért egy-egy könyvet kaptunk.

A hosszú nap után fáradtan érkezünk haza. Köszönjük a fellépési lehetőséget városunk Önkormányzatának.

Tari Zsolt 8. osztályos tanuló

segítő Benedek Elek születésének 150. évfordulójára. A Határ Győző Városi Könyvtár egész napos mesemondást szervezett. Szép számmal jelentkeztek iskolánkból: volt mesemondó, népi játékot előadó és endrödi népdalt éneklő fellépő. A vidám, jó hangulatú délutánon a magyar népköltészet kincsestárából hallhattunk színvonalas produkciókat.

Szent Gellért Nap

Hagyomány, hogy iskolánk névadójáról elnevezett Szent Gellért Napot tartunk minden évben, Gellért- napon. (szept. 24.) Ebben az évben (október 2- án) új oltárt szentelt Iványi László atya. Ezt követte az elsők fogadalomtétele, faültetés, majd minden osztály jelenettel, dallal, műsorral tette színessé a megemlékezést.

Ebéd után különböző helyszíneken játékos ügyességi próbákon vehettek részt a tanulók. Eredményhirdetéssel ért véget a délutáni program.

A Népmese Napja

2009. szeptember 30- án emlékeztünk a nagy mesemondó, me-

2009. október 23. Ünnepi megemlékezés

Ünnepi műsorral készült iskolánk az 1956-os októberi forradalom és szabadságharc 53., a köztársaság kikiáltásának 20. évfordulójára. A városi megemlékezés a Gyomai Református Templomban kezdődött, ahol Sipos Tas Töhötöm esperes úr tartott istentiszteletet, majd az Országzászlónál folytatódott. Deutsch Tamás Európa

Parlamentari képviselő mondott ünnepi beszédet, amelyet iskolánk műsora követett. Koszorúzással zárult a megemlékezés.

Endrőd néprajza

(Részlet az Endrőd néprajza című kötetből)

Pásztorkönyv, munkakönyv

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi cikksorozatunkban két munkakönyvből idézünk egy-egy részletet. Az egyik dokumentum Fekécs András 1943-ban kiadott pásztorkönyve, a másik pedig Kurilla Mátvás cipész segéd 1933-ban keltezett munkakönyve. Mindkét dokumentumban található a munkavégzésre vonatkozó szabályozások és megszívlelendő jó tanácsok, melyek a munkavégzést segítik. A becsületes, lelkiismeretes munkavégzésre és a felelősségtudat fontosságára hívják fel a figyelmet a munkakönyvek bejegyzései. Azt hiszem számunkra is hordoz megszívlelendő, és megfogadható intelmeket ez a két „békebeli” okirat.

„PÁSZTORKÖNYV Fekécs András részére. Endrőd község előjárósága igazolja, hogy a fent nevezett pásztor a Belterületi legelőn közösen legeltetett.....legeltetésére fölfogadott s szabályszerű fogadalmat az előjáróság előtt letette...

Szolgálatba lépésének ideje: 1943. V. 7.

A pásztrok szolgálati szabályai:

4.§. Minden a jelen szabályrendelet határozmányai alá eső pásztor, szolgálatba lépése előtt a községi előjáróság előtt a következő fogadalmat tartozik tenni:

Én Fekécs András községben alkalmazott pásztor (csikós, gulyás, stb.) ezennel ünnepélyesen fogadom, hogy a rám bízott nyáját (csordát, gulyát, stb.) hűségesen fogom őrizni; idegen vagy tiltott területen nem legeltetek, a gondjaimra bízott állatokat tiltott területre bemenni szándékosan nem engedem; a nyájba gazdám tudta nélkül állatot semmi szín alatt föl nem veszek, a gondjaimra bízott állatok bármelyikén észlelt megbetegedést azonnal bejelentem s a beteg vagy gyanús állatot a többitől azonnal elkülönítem.

5.§.

1. A pásztor köteles a felügyeletére bízott állatokat napkeltevel azonnal legelőre hajtani s tilos neki azokat napnyugta előtt háló helyükre visszahajtani. Az állatok déli 12 órától délutáni 2 óráig a delelő helyen tartandók.

2. Tilos bottal, kövel és más ily tárggyal a marhát megdobálni, egyáltalában bármi módon bántalmazni.

3. Ha valamely marha megbetegszik, köteles a pásztor erről azonnal, de legkésőbb 3 óra alatt a megbetegülés észrevétele után a tulajdonost értesíteni.

4. Kötelesek a pásztrok megfelelő segédszemélyzetet tartani, amelyért teljes vagyoni és személyi felelősséggel szavatolnak.

5. A pásztrok kötelesek arra felügyelni, hogy a legelőről a trágyát jogosulatlanul el ne hordják.

6. A pásztrok a hatóság által kijelölendő helyen minden kártékony tövist és bogáncsot gyökeresen kiirtani tartoznak.

7. A legeltetési bárca nélkül marhát a csordába hajtani vagy befogadni tilos.

8. A pásztor úgy saját, valamint szolgálainak mulasztása vagy hibája által az őrizetére bízott marhában, vagy a marha által okozott kárért felelős.

9. A foylított és megfolytatott tehén állapotát köteles a pásztor a tulajdonosnak haladéktalanul tudomására juttatni.

10. Méneket, vagy egy éven felüli méncsikókat és félévet

meghaladott bikaborjúkat a legelőn tartani szigorúan tilos.

11. Tilos idegeneket vagy mérsárosokat a legelőre bocsájtani s általuk a marhákat a legelőn vizsgálni hagyni.

Ezen határozmányokon kívül minden községnek joga van a pásztrok szolgálataira nézve szabályrendeletileg, saját viszonyaihoz alkalmazott intézkedéseket tenni.

MUNKAKÖNYV Kurilla Mátvás cipész segéd számára. Születési helye: Endrőd község, Békés vármegye, Magyar ország. Kiadatott az Endrődi Ipartestület által 1933 évi márc. hó 30. napján. Dinya Vilmos jegyző.

Néhány tanács az életútra.

1. Vigyázzunk az egészségünkre és ügyeljünk a tisztaságra, nemcsak munkaközben, hanem az élet minden körülményei között. Munkahelyünket tartsuk tisztán. Ne köpjünk a padlóra vagy a földre. Kezeinket étkezés előtt mindig mossuk meg. Munkánk végeztével alaposan mosakodjunk meg.

2. Legyünk mértékletesek ételben, italban és dohányzásban. Munka előtt és munka közben tartózkodjunk a szeszital fogyasztásától, mert az személyi biztonságunkat, valamint munkatársainkét a munka végzésénél veszélyezteti.

3. A balesetek nem véletlenül történnek; minden balesetnek megvan az oka. Legyünk tehát elővigyázatosak; ne legyünk könnyelműek, hirtelenkedők. Ezzel tartozunk önmagunknak, családunknak, munkatársainknak és az üzemnek is, amelyben dolgozunk.

4. A szerszámokat és a munkaeszközöket tartsuk rendben, hibátlan, jó állapotban s különösen a munka megkezdése előtt vizsgáljuk meg, hibátlanok-e.

5. Ne dolgozzunk sérült kézzel, amíg a sérült rész szennyeződéstől mentesen, tisztán nincsen bekötve.

6. Sérülésünket azonnal jelentsük be a munkafelügyelőnél.

7. Munkánk közben és általában a munka színhelyén tartsuk meg szigorúan az előírt és tudomásunkra hozott óvszabályokat.

8. Ne nyúljunk olyan gépi berendezésekhez, amelyekkel nincs dolgunk s amelyeket nem ismerünk.

9. A balesetek megelőzésére rendelt védőberendezéseket hagyjuk rendeltetésük helyén, azokat rendeltetésük helyéről ne távolítsuk el.

10. Munkaruhánk legyen testhezálló, kabátunk ujjait, nadrágunk szarait kössük le, forgó vagy mozgó géprészekbe könnyen beakadó ruhát ne viseljünk.

11. Gyűlékony anyagok közelében ne dohányozzunk s ne gyújtsunk tüzet.

12. Ha panaszunk van, forduljunk bizalommal az iparfelügyelőhöz.

13. Teljesítsük pontosan kötelességünket. Végezzük kedvvel a ránk bízott munkát.

14. Szabad óráinkat használjuk fel okosan. Töltsünk minél több időt a szabad természetben. Szenteljünk időt a testedző sportoknak. Kerüljük a fülledt levegőjű helyiségeket. Használjunk fel minden kínálkozó alkalmat továbbképzésünkre.

15. Kerüljük a kártyát és az éjjeli tivornyázást.”

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Néprajzi, helytörténeti adalékok egy gyomai családi krónikából IV.

„A közeli és távoli vidékek vásárain szereztek be a gazdák az olcsó legelő marhát, mert mint mondták, azon volt a haszon. Egy ilyen adás-vétel, rendes szokás szerint áldomással végződött. A vásárnak, vásárlátogatásnak – mondhatni – valóságos protokollja volt. Aki tehette vásárokra a „sátorban” ebédelt. Ez egy vendéglátóhely volt, „laki-konyha” – lacipecsenye – cigányzene szolgált, ital is volt tűrhető választékban. A gyomai vásárban is megjelent minden épkézláb fiatal, ha csak nem súlyos beteg volt, de az idősebbje is ott kellett legyen, ha jártányi ereje volt. A gyomai vásárok közül a „meggyírési”, pünkösdi, augusztusi s novemberi vásárok voltak a legismertebbek a Tiszától a bihari hegyekig. Az augusztusi vásár volt az állatfeleslegesen való túladásnak az ideje, amit nem akartak vagy nem tudtak kiteleltetni, azt az állatot adták el. Aztán ez volt a gyümölcs és dinnyevásár is. Dinnyehegyekről volt nevezetes az augusztusi vásár. Az őszi, novemberi vásár meg a káposztahegyekről volt nevezetes. Ez a káposztavásár aztán sokszor nem is pár napos, hanem hónapos is volt. Tutajokon is hozták a káposztát Biharból. A helybéli, de különösen a vidéki vásár a feleségek aggodalma volt. Itt ott nagyapám idejében még kerengtek rossz emberek, „nehéz életű emberek”, betyárok, rablógilykosok, orrgazdák. A vendégfogadó néha örökös szállása lett az ott megszállott vendégnek, csak hát a padlótól egy állal lejjebb. A balai csárda sarkát csatorna ásások kissé megfaragták s ekkor a pincefalból kibukott egy szép piros selyem mellényes ru-ténföldi kupec csontváza. Nagyobb baj nem lett volna belőle, ha nincs a mellénye zsebében egy notesz, amibe még az is be volt jegyezve, mikor érkezett a balai csárdába megszállni. Aztán nem volt több bejegyzés. Kocsmárosok, aranyvirágéknak betette az ajtót. A hajdani gyomai Mirhó-beli Körözs kikötő sem volt biztonságos menhely. Hírhedt volt a Virágos-féle kocsmá a Hősök útja-Arany János utca sarkán, na meg aztán a Dobó utca elején a „kis duttyán” lebűj. Ennek a nehéz életnek is vége lett hamarosan a Körözs-szabályozás után, amikor is a község alatti kanyarulat lemetezésre került. Tehát aggodtak az asszonyok, a család, hogy az embert netán kirabolják, leütik a vásárban, megverik vagy megrontja valamilyen rongy nőszemély. A férjek néha még vásári élményekkel is heccelték az asszonyokat. Mesélték, hogy olyan fánkot még sehun se ettek, mint a debreceni vásárban egy fánksütő menyecskénél, aki a fehértökös hasán ámulatba ejtően sodorta meg és úgy dobta a forró zsírba a fánktészta-t. A vásárokból mindig volt valami újdonság is, sőt néha több is egyszerre.

Ekkor jött divatba a lottéria is (a mai lottó óse). Aztán még szép piros sorsjegyet is árultak: „Török szerencséje örök!” hirdette a Török-féle bankház. Egy alkalommal nagyapám nagy fáradtan megtért a túri nagyvásárról, kabátját a fogásra akasztva elszenvedett, tovább mint általában szokott. Nagymama kézbe vette a kabátot kiporolás céljából, amiből kicsúszott, illetve „kikiváncozott” a tömött levéltárca, benne sok piros cédulával. Az én mélységesen vallásos nagyanyám igen nagy ellensége volt a szerencse hajhászásának: „Mán megint vett ez a beste lelke sorsjegyet, hé lelke nem is egyet! So-

kat! Hogy kara vigye el valahányat...” azzal zsupsz, bevágta a tűzbe. Pedig az egytől-egyig forintos bankó volt, nem ismerhette hé lelke szegény feje, mert a piros százfórtos bankókat akkor bocsájtották ki frissen a napokban. Így segédletével füstbe ment egy pár magyar ökor ára. Nagyapám állítólag derűsen fogadta az eseményt, de szegény nagymama sokáig nem felejtette el, mert még az 1920-as években is emlékszem, minden újabb színű bankjegy címletet alaposan szemügyre vett...

Az 1800-as évek végére ide Gyomára, a mezővárosba is elért a politikai hullámverés. Az eszmeáramlatok is fogadtatásra találtak. Az országos politikát illetően Gyomán sohasem érvényesült a kormánypártiság. Talaja volt itt a kiegyezés utáni „48-as” programnak, de az olyan „platformnak” is talaja volt, ami valamivel többet kínált. Benne élt az emberben a demokratikus állami berendezkedés vágya, az egyenjogúság, a polgárosodás, a nyugodt, biztonságos lét igénye. Ezt az akkori kormány biztosítani nem tudta, így lettek aztán ellenzékiek. A kaszinóban töltötték az időt, ami a háznál tartott jóság ellátásának ideje és este nyolc óra közé esett. A más alkalmakkori események idejében is a kaszinó volt az a hely, ahol mindkét nem-beli öregek és fiatalok találkoztak. Ez lehetett egy vacsora, vagy táncos estély, azaz bál. Ez utóbbin az öregek is megjelentek „nézőbe”.

Italmérés is folyt, vagy házi kezelésben, vagy szerződött ún. „iccés” kezelésben. Házi kezelésben a kaszinó gondnok kezelte az italmérést. Minden bál erkölcsileg és anyagi-lag felelős rendezők közreműködésével zajlott le. A zenészeket is ők fogadták fel. Ha a mulatság ráfizetéses volt, meg kellett téríteni. Költségek voltak: teremhasználat, zenedíj, rendőrségi engedély díja, egyéb költségek. A bál „bemuzsikálással” kezdődött már a kezdés előtt egy órával. A rendezők kiálltak a kapu elé, a zenekar vagy húzta, vagy fújta, a legények pedig összefogódzva „mörkáltak”, egyet-egyet táncoltak s ujjujj rikkantásokkal, rigmusokkal adták a hírt, csalogatták a vendéget. A lányok ekkor már felkészültek, elindultak hazulról a lánypajtásaikhoz, majd együtt sétáltak az utcán a bálhelyiség felé tartva. Arra a bátor lánycsapatra vártak, aki elsőként szánta rá magát a belépésre. Az a lány biztosra ment,

akinek volt valakije a rendezők között. Azok a legények, akik nem voltak rendezők, vagy bent ittak, vagy kint a lányok körül „sertepe-téltek” ténferegtek, „ügyetlenkedtek”, ezek voltak a fogadtatásukat meghatározó megnyilatkozások. A báli magatartásra mindenkire, korra-nemre való tekintet nélkül nagyon pontos forgatókönyve volt. Az idősebbek nyáron is külön helyiségben – a férfiak! – a nagy eresz alatt tanyáztak, társaságban iszogattak, beszélgettek. Társaságban a komasági kapcsolat szorosabb volt a rokoninál. Az nem volt ritka, hogy az apa és fiak komasági kapcsolata egy s ugyanazon családból valók voltak. Akik együtt jártak iskolába, együtt voltak katonák, vagyoni helyzetük is közel azonos, keresztkomák, stb. azok tartottak együtt. A komaságnak komolyabb tartalma is volt, egymásnak kézi, vagy igaerővel, netán gépi erővel is segítettek. De a pénzkölcsönzés nem tartozott ide. Munkaidő alatt nem volt kaszinózás, aki ezt tette, azt semmi embernek tartották. Nagy dologidőben – szántás, vetés, aratás, cséplés – szoba sem jöhetett kaszinózás. Volt olyan biztos anyagi alappal rendezett bál, hogy a rendezők a „szünóra” (szuppé) ideje alatt megerítették és kávé-t adtak fel a lányoknak, asszonyoknak.”

Közreadja: Cs. Szabó István

NARANCS

ZULRI

GYOMAENDRŐD LEGJOBB HASZNÁLTRUHA ÜZLETE

TÉLI ÁRU ÉRKEZETT

HOSSZÚ FELSŐK - NADRÁGOK

GYEREKRUHÁK - MELEGÍTŐK

PULÓVEREK - MELLÉNYEK

KABÁTOK - SÍRUHÁZAT

PLÜSS JÁTÉKOK

Endrőd Fő út - Mikes út sarok

Nyitva tartás:

Hétfőtől - Péntekig: 8.30-12.00-ig - 13.30-17.30-ig

Szombat: 8.30-12.00-ig

SZÉP ANYANYELVÜNKÉRT

Ezt a verset a 2009 júniusában, a tanévzáró Kis Bálint Napok keretében megtartott nyelvi vetélkedő emlékére a gyomai Kis Bálint Általános Iskolában – az egykori gyomai Református Központi Elemi Népiskola jogutódában – a vetélkedőt a szervező tanároknak és a résztvevő diákoknak ajánlja az író és nyelvész Szilágyi Ferenc, az ünnepség „díszvendég”-e, aki maga is, mint orvos édesapja, valamint bírósívelt gazdálkodó nagypapja, egykor ebbe az iskolába járt.

„Trendi” az a megasztár, de fülemben cseng a menő fej,
mit Nyelvédesanyánk szánkba mosolygva adott.
A megasztár idegen: első szava ógörög, úgy ám!
a mega annyit tesz: 'nagy' - de ki tud görögül?!
A sztár már angol, vélnéd, de ha szállsz le a nyelvnek
mély kútjába, egyéb ritka csodákra találsz:
stella latin: 'csillag' s ugyanaz az ógörög *aster*;
ikrek: az *asteroid*., kis meteor, tudod ezt:
hulló, csöpp csillag, s ha bevág a műholdba, az úri hajóba:
szörnyű karamból lesz, égszakadás s miegyéb.
(A *star*, *asteroid* meg a *stella* ős rokonok, mind
a nyelv ősidején egy tövön ágazta ki;
ám a magyar *csillag* más bokron rügyezett ki az égre:
más kerekérdőnek gyöngye - finom rügyeként;
s kezdetben *csipogott* vagy csak tán játszva *csilingelt*:
hangja sziporkait szórva, *csillag* ahogy a sugárt.
A *csilingel* s *csillag*: rokonok?! De hiszen ott fenn is az éter
rezgő hulláma hang s lehet kép is, ugye:
tévéd szerkezetén; ugyanígy a *vijjog* meg a *villog*
is testvér: ámbár egyike hang s huga fény.)
Persze, hogy a megasztár nem ilyen nagy bajt hoz a nyelvre,
mint az *asteroid*: nem töri, tördeli szét,
csak kajsztítja a szó-üstökös pályáivét.

Mert a magyar nyelv más: maga génjéből alakítja
magzatait: szavait, s baj, ha a gén idegen;
a megasztár: 'csillag', 'nagy csillag' az égi Tejútton,
mint a Fiastyúk vagy túl: a Kaszás, Orion.
(S lám, a Fiastyúk „tyúk”, de lehet megasztár: „kakas” is már;
a *mozicsillag* (sztár) többnyire hölgytünemény,
s van *focicsillag* (megasztár), bár rúgja a labdát
már ma nőcsapat is, s öklöz a ringben akár,
s a ringen kívül — no de ez már messze vezetne!)
A megasztár: *csillag*, bár az a régi *menő* -
fej sem rossz, humoros; s témánk ezzel még nincs kimerítve:
ott van a *shop* meg a *show*: sokkal a nagy tömegük;
emlékezz: *talk-show*, *megashow*, s *road-show* dömpingje zuhog rád,
s van *shop* a négyzetben is: *dog* -, *color*-, és *teleshop*;
bárha a *talk show* magyarul lett már *telefere* egykor,
mert *tévé*-műsor, s *tereferélve* folyik.
S van *telstar*: *sputnyik*, de magyar neve: *műhold* - s jó ez a példa:
az idegen szóra, lám csak, akad magyar is!
s nem csak azért jó ez, mivel így könnyebb a megértés,
ámde azért is, mert nemzeti kincs ez a nyelv!
S hogyha keverten szólsz: s fele angol a szavaidnak:
úgy jársz mint a maláj a „*pidgin-English*”-ivel:
(Így nevezik nyelvét Keleten, a nagy kikötőkben,
mert fele szókincse angolosan makogó;
s a *pidgin* nem más, ha figyelsz, mint már a hazánkban
is használt *biznisz* gyarmati torzulata.)
„Gyarmati angol” hát az a „*pidgin*”- s jó ha vigyázol:
„*pidgin-Hungarian*” ah! Hogy ne legyen a tiéd,
melyen Arany János, meg Jókai és nagyírú földink:
Timár Máté írt, ontva a szép szavakat,
mint a mező és rét, tavaszodván, ontja virágát,
színei pompáját s illata fellegeit,
melyben méz rejlik: honi földünk dús arany íze,
s hogyha megkésérül: vész el a nyelv öröme.
Védd hát szüntelenül az Arany és Jókai, Timár
nábobi szókincsét, ezt a mesés örököd,
melyről írta vala az olasz nagy nyelvzseni egykor* /
- száz nyelvet tudván-, hogy ez a legremekebb,
legszebb! - örízd hát híven és ne keverdjed ostoba módon
tarka idegennel; jó a *gulyás* s a *porridge*:
ám ne keverd össze, mivel együtt már ehetetlen!
„*pidgin-Hungarian*”-ed csak neveti a magyar,
s pukkad a nyelvnyenc, könnyez a nyelvzseni, s szól:
égi szobájában *Blikk*, *Story*, *Sikk* - micsoda

Emlékezés az 1956-os forradalomra

Az idén városunk gyomai részén ünnepeltünk. Református istentisztelettel kezdődött az ünnepség. Igét hirdetett Sipos Tas Töhötöm esperes úr.

Az ünnepség az Országgyűlésnél folytatódott. Deutsch Tamás Európa Parlamenti képviselő mondott ünnepi beszédet. Részlet a beszédből:

„A népek leginkább olyankor mutatják ki karakterüket, amikor azon a ponton élnek, hogy szabadságukat elveszítik, vagy nemrég veszítették el, vagy vissza akarják nyerni. Mi magyarok, 1956. október 23-án szinte varázstütsére álltunk arra, hogy nemrég elveszített szabadságunkat visszazerezzük. Ráébredtünk arra, hogy szabadságunkat csak közösen, együtt tudjuk megélni. Ahogy Weöres Sándor örökbecsű bölcsessége fogalmazza, „alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra”. Ez a belső morális parancs volt az, ami történelmi léptékűvé tette az 56-os forradalom résztvevőinek tettét. Szembeszálltak a gonosz birodalmával, mert igazságérzetük ezt diktálta. Szembenéztek a túlerőben lévő harckocsikkal, mert hazaszeretetüket nem roppantotta meg a legbrutálisabb fenyegetés sem. Fel nőttek ahhoz a pillanathoz, ami egy nemzet történelmében ritkán adatik meg. Nekünk, magyaroknak úgy adódott, hogy mikor nemzeti egységet kellett teremtenünk, mikor meg kellett mutatnunk, bármilyen sötét és gyilkos elnyomó rendszerben élünk is, s ha kell, életünk árán fogunk össze a nekünk járó szabadságért. Ezek azok a pillanatok, melyek kézzelfogható valósággá alakítják azt, amiről mostanság oly előszeretettel beszélnek, a nemzeti egységet.”

Azután a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda diákjainak ünnepi megemlékezése következett. Az ünnepséget koszorúzás követte. Ezután a Városházán ünnepi ülés volt, ahol Várfi András polgármester úr átadta a kitüntetésekét.

„potpourri” nyelvzavarék?! S vágja sarokba a sok
külföld-majma lapot, s lecsavarja gyorsan a tétvét,
„*finis Hungariae!*”*- ha odavész ez a nyelv,
s koldusul a Föld is, ha kivész a magyarok csodanyelve!
Szép a csalogánydal, közbe nem ri ha kuvik!

* / Giuseppe Mezzofanti (1774-1849) olasz tudós, a bolognai egyetem tanára, később biboros; valóságos nyelvzseni volt, élete vége felé több mint száz nyelven beszélt és írt; anyanyelvünket az ógörög mellett a világ egyik legszebb és költészetre legalkalmasabb nyelvének nevezte. 1832-ben a Magyar Tudós Társaság (Tudományos Akadémia) kültagijául választotta
**/Vége Magyarországnak!

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Levél Brüsszelbe

(részletek)

Tisztelt Képviselő Úr/ Képviselő Asszony!

A Diákok Határok Nélkül nevű program résztvevői, támogatói és szervező nevében ezúton szeretnénk Önnek gratulálni az Európai Parlament képviselőjévé való megválasztása alkalmából.

2008-ban a Rákóczi Alapítvány Diákok Határok Nélkül című programja abban a megtiszteltetésben és elismerésben részesült, hogy elnyerte az Európai Parlament illetve a Károly Díj Alapítvány által meghirdetett Ifjúsági Károly Díjat. Minden évben programunk 5 ország 135 fiatalját fogadja. A program során ezek a fiatalok az európai integrációról, az európai kultúra megbecsüléséről, az alapvető

emberi és szabadságjogok tiszteletéről tanulnak illetve a találkozásra szóló barátságokat hoz számukra. Idén júliusban zártuk a 16. évi programunkat, melyre évente többszörös túljelentkezésben, pályázati úton megmérettetve kerülhetnek be a 13-17 éves fiatalok. A programban ezidáig 2135 diák vett részt. Sokan közülük programunk által jutottak el életükben először szülőfalujuk határain kívülre, s nyitódhatott ki ezáltal látókörük.

...
Ezúton szeretnénk levelünkkel kifejezni tiltakozásunkat a 2009. június 30-án elfogadott új szlovák nyelvtörvény miatt, mely munkánkat a régióban alapvetően akadályozza. A törvény elfogadása valamennyiünket – támogatókat, szervezőket és önkénteseket egyaránt megrázott, hiszen azt az alapvető jogot korlátozza, hogy az ember anyanyelvét félelem nélkül nyilvánosan használhassa. A törvény égbekiáltóan megkülönböztető jellegű.

...
Nemzetközileg elismert ifjúsági programunkat képviselve úgy érezzük, hogy kötelességünk felszólalni ez ellen a példátlan diszkriminatív törvény ellen, mely veszélyezteti összes törekvésünknek illetve azoknak az értékeknek a hitelességét, melyeket hirdetünk. Hatással van támogatóinkra, önkénteseink és szervezői munkatársaink lehetőségeire egyaránt. Ezért az Európai Parlament képviselőihez fordulunk, hogy még mielőtt a gyűlöletkeltés tovább fokozódik Európa országaiban mihamarabb tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a gyűlölethullámot megállítsa, ezzel is védeve az Unió egyik legszentebb tartópillérének, a tolerancia fogalmának tartalommal való megtöltését.

...
Bízunk benne, hogy levelünk és kérésünk meghallgatásra talál.

Tisztelettel üdvözlö,

*Susan Papp Aykler
Rákóczi Alapítvány -
Fiatalok Határok Nélkül Program elnök*

Tiltakoztunk a szlovák nyelvtörvény miatt

- Egy strasbourgi út margójára -

Kellemes, nyári melegben szeptember elején öt napot Strasbourgban tölthettem a Rákóczi Alapítványnak köszönhetően. Az alapítvány neve onnan ismerős a kedves Olvasónak, hogy minden év június végén egy 150 fős határon túli, magyar fiatal csoport Magyarországra jön a Rákóczi Mozgótábor keretében, és 15 napot tölt az Anyaországban. Megismerkedik annak nevezetességével, látóival. A kiindulás már harmadik éve Gyomaendrődön, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégiumban van. Így talán már ismerősnek cseng mindenkinek a név. Még egy fontos információ, hogy 2008-ban az Európai Unió Ifjúsági Károly-díjjal tüntette ki az említett civilszervezetet. Ez az elismerés azoknak szól, akik ennek lebonyolításában, szervezésében immár 16 éve részt vesznek, elsősorban Ayklerné Papp Zsuzsa alapítványi elnöknek, és férjének Aykler Bélának Kanadából, közelebből Torontóból, akik az anyagi háttérrel biztosítják a program megvalósításához.

Egy busszal mentünk, és minden elcsatolt területről képviseltetve voltunk. Magyarországról a Templomos Lovagrend táborsegítői, programszervezői voltak jelen.

Élmény volt ennyi nagyszerű fiatalal együtt utazni, eltölteni néhány napot és beszélgetni.

A legfőbb feladatunk az volt, hogy az angolul, franciául és olaszul kiválóan beszélő 30 fiatal Ayklerné Papp Zsuzsa angol nyelvű levelét átadja az uniós képviselőknek. Szóvá tették, hogy a szlovák nyelvtörvény alapvető emberi jogokat sért. Az angolok és spanyolok kivételével mindenütt pozitívan álltak és fogadták „kis diplomatáinkat” az eu-s képviselők. Utólag hallottam, hogy nagyon jó visszhangja volt a Házban jelenlétünknek és a figyelem felhívásnak.

A program része volt többek között, hogy az Európai Parlamentben, Strasbourgban megtekinthettük az üléstermet, ahol éppen akkor José Manuel Barrosot az Európai Bizottság elnökévé választja a 718 képviselő, és kinevezi újabb öt évre. Ennek szem és fülantúni voltunk.

Itt szeretném magam és a „csapat” tagjai nevében megköszönni Dr. Surján László Európai Uniói Néppárti képviselőnek, házigazdának a szívélyes vendéglátást, a kirándulásokon való kíséretet. Köszönjük a további eu-s képviselőknek a lehetőséget, hogy beszélgethettünk velük és segítségükkel biztosítottak bennünket: Sógor Csabának, Bauer Editnek, Gál Kingának,

Deutsch Tamásnak, Gyürk Andrásnak, Járóka Líviának egyaránt, de meg kell említenem Hölvényi György nevét is, aki a Robert Schumann Alapítvány Főtitkáraként köszöntött bennünket, és együtt vacsorázott velünk. S nem utolsó sorban főszervezőnknek Dr. Mikoczy Ilnek, aki az egész program főszervezője volt, felvidéki származású, régi rákóczi és Surján László képviselő asszisztense.

Surján László és Hölvényi György külön kérték, hogy adjam át a gyomaendrődi kereszténydemokratáknak üdvözlőüket és jókívánságaikat.

Úgy érzem, hogy nem csak lelkileg, de szellemileg is jó érzés volt magyarnak lenni Strasbourgban. A legmeghatóbb számomra az volt, amikor Strasbourgban elmentünk a Petőfi Sándor költőnköről elnevezett parkba, és ott magyarul énekelhettünk magyar népdalokat.

Köszönöm a lehetőséget, hogy én is a „csapat” egyik tagja lehettem, és kicsit Gyomaendrődöt is képviselhettem egy jó ügy érdekében. Felejtethetlen volt számomra.

Ungvölgyi János

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

A gáláról

A budapesti székhelyű Európa Kulturális Műsorszervező Iroda szeptember 25-én rendezte meg a Magyarország Városai Iskoláinak Országos Versés Prózamondó Gáláját. Iskolánkban három tehetséges tanuló Lancaster James Lucas, Forgács Genovéva és Vaszkó Áron utazott el Gyetvai Jánosné tanítónővel erre a rendezvényre. Sajnos, tapasztalatokat, szép élményeket nem tudtak gyűjteni az esti kezdés miatt, hiszen az autóbussz egy óra múlva hazaindult velük. Tanulóink viszont oda és visszafelé is jól szórakoztak egymás társaságában. Az ilyen rendezvények – a gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve, nem is szólva arról, hogy vidékről érkeztek – délelőtt, délután lennének sikeresek tapasztalatcsere, élménygyűjtés szempontjából. Vajon egy szombati napot nem lett volna érdemes erre rászánni?

A Népmese Napja

A Határ Győző Városi Könyvtár egész naposra tervezett rendezvényvel járult A Népmese Napja országos ünnepség-sorozathoz. Iskolánk szeptember 30-án 15 alsós és 15 felsős tanulót küldött el mesélni. Az „Aranyfonal” mesemondó verseny meséi még mindig a gyerekek emlékezetében éltek, így boldogan vállalták a fellépést. Érdekes, kevésbé ismert meséket is hallottak felnőttektől, így kellemesen töltötték el egy délelőttöt.

Margszigeti ezüstérem

A Magyar Atlétikai Szövetség versenyén Szerető Józsi országos II. helyezést ért el.

A Sport XXI. Program keretében Egyesületi Gyermekek Csapatbajnokságra várta a MASZ a benevezett harminc szakosztály 10-12 éves versenyzőit a Margitszigeti Atlétikai Centrumba.

Békés megye válogatottjában 3 rózsahegyis versenyzett.

Szerető József 1000 méteren II. helyezést szerzett 3:09,90 perces remek időeredménnyel. Tagja volt a 4x200 méteres váltófutás csapatának is, ahol elsősk lettek.

Dudás Réka és Szeles Szilárd pedig 60 m gáton szerzett pontjaival járult hozzá a csapat teljesítményéhez: Megyénk válogatottja az I. helyen végzett.

A legeredményesebb vidéki iskola

Ez a felirat díszeleg a különdíjként kapott serlegén, amit a rózsahegyisek hoztak haza Békéscsabáról.

Légyvár, trambulin, sakkszimultán, DARTS, nyílt aerobic óra, sportbemutató, kutyafegyelmző show, hogy csak egy néhányat említsünk az FHB családi futónap lazító programjai közül. 75 diákunk - pedagógusokkal és szülőikkel - vett részt a nagyszabású sportnapon. Legtöbben a futószámkat választották, de sokan voltak a medicinlabda dobásnál és a DARTS-nál is. 3 arany, 2 ezüst és 3 bronzérem, valamint a különdíj lett a csapat jutalma.

Aranyérmeseink: Dudás Réka-2 arany, Kun Csaba.

Ezüstérmeseink: Rafael Roland, Nagy Csilla.

Bronzérmeseink: Nagy Csilla, Szigetvári Denissza, Szerető Dorottya.

Bringatúra

Szeptember 22-én, az autómentes világnapon kerékpárra pattantak a rózsahegyis negyedikesek és végiglátogatták az útjukba eső játszótereket az endrődi ligettől a vásártéri lakótelepig. Ismerkedtek a kerékpáros közlekedés szabályaival, és azt is gyakorolták, hogyan vigyázzanak egymásra.

A Ridegvároson ügyességi feladatokat teljesítettek, a Lidl mellett pedig fára másztak. A vásártéri dombrol talán hússzor is legurultak. Az Október 6. lakótelepnél nagyokat ugrattak és a déli harangszót már a Hősök terén, a mászóka tetején hallgatták.

A túra értékelésekor gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt az volt a véleménye, hogy a legbiztonságosabb a kerékpárút. Jó lenne, ha egészen az iskoláig tartana.

Őszi nagytakarítás

Októberi rózsahegyis diák-önkormányzati versenyünk a hulladékgyűjtés.

Talicskával, kiskocsival, autóval álltak sorba az Oskó-féle telepen a gyerekek és a szülők. Rakományuk papír és fémhulladék volt. A gyűjtés eredménye: 7.327 kg vas, 11.565 kg papír, 151 kg alumínium és 23 kg réz. Értéke több mint 240.000 Ft.

Hetvenkedők

Iskolánkban évek óta alkalmazzuk a tanulók kooperatív munkájára épülő oktatási formát.

Ezért nem meglepő, hogy immár hagyományosan nagy létszámban vettünk részt, ezt a tevékenységi formát támogató Bolyai Matematika Csapatverseny megyei fordulóján, Szarvason.

A Rózsahegyi Iskolát 4-8. osztályig 12 négyfős csapat képviselte. Ezen a versenyen még olyan tanulók is megpróbálkoztak a feladatmegoldásokkal, akik egyébként kissé tartanak a matematikától. Nagy örömről mindannyian jó érezték magukat, s teljesítményükkel sem kell szégyenkezniük. A legjobb eredményt a hetedikesek „Hetvenkedők” csapata – Paróczai Zsófi, Barna Tamás, Liszkai Kata, Hegedűs Zoé – érte el. Stilszerűen a hetedik helyen végeztek.

Szerető Józsi ezüstéremmel a nyakában

A legeredményesebb vidéki iskola versenyzői

A talicskát nem hagyom itt!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

2009. november 29. vasárnap

Advent I. vasárnapja

Lelkém hozzád emelem,
Uram, én Istenem,
benned bízom,
ne valljak szégyent,
Ne ujjongjon ellenség
fólottem,
hiszen aki benned bíz,
meg nem szégyenül.

EGY CSODÁLATOS DÉLUTÁN –
40 ÉVES OSZTÁLYTALÁLKOZÓ

Ismét Endrődön jártam, szombaton volt az osztálytalálkozómnak. Egy csodálatos délutánt töltöttem a volt iskolámban, a volt osztálytársaimmal, a volt tanárokkal. Élmény, ünnep, meghatottság, egymásra találás. Ez jellemezte a találkozót. Köszönet az egykori tanárainknak: Vaszkó Irénke néni, Ricseiné Milike néni, Tankóné Irma néni, Gellai János tanár úrnak, Bálint Katikának, Zoltánffy László tanár úrnak, Marci bácsinak, hogy ennyi idő elteltével is megtiszteltek bennünket a jelenlétükkel. Egyetlen élő osztályfőnök Wagner József kezébe kerültek az osztálynaplók, amikor a nevek felolvasásakor minden résztvevő elmondhatta rövid pályafutását. Szomorúan emlékeztünk a már időközben elhunytakra.

A jelenlegi iskolaigazgató biztosította a megfelelő helyszínt a 3. osztály együttes találkozójához, ahol Giricz László évfolyamtársam egy igen emlékezetes filmet vetített le számunkra. Képek segítségével és zenével visszaporgett az eseményeket egészen 1958-ig, óvodás korunk kezdetéig. A ballagásunkról egy rövid mozgófilm is fennmaradt. 40 év telt el azóta. Nem kis idő. A tanáraink végső nyugvóhelyét bemutató kisfilm, élő tanárok riportfilmje értékes volt számunkra, édesapám riportja jelent meg, mert a találkozón nem tudott már megjelenni idős kora miatt, ugyanis betöltötte a 89. évét a nyáron. Ezúton szeretném megköszönni mindenkinek, aki emlékeiben őrzi, mint matematika tanárát, rajtam keresztül üdvözlöi egykori növendékeit, köszöni a meghívást.

A beszámoló végzetével a vacsora a Hídfő étteremben folytatódott, ahol in már kötetlenebb formában kerülhettünk egymáshoz közelebb, tovább felelevenítve az elmúlt 40 év történéseit. Így kezdjük megérteni az idősek nagyon tiszta emlékképeit, mintha csak ma lett volna. Nagymamák, nagyapák lettek többek közülünk, megfiatalodva, pedig bizonyosan nem volt könnyű az elmúlt idők eredményekkel teli tartalommal megélni. Köszönet az igen finom vacsora elkészítőinek, köszönet Endrődnek, a szülőfalu varázsát megízlelhetjük egy szép délután emléke kapcsán, köszönet a szervezőknek! Jó volt otthon lenni, jó volt ismét endrődinek lenni!

Üdvözlettel: Nadas Katalin Mezőtúrról

Fiatalokról fiataloknak

MAJORETTE – TÁNC GÁLA!

ÜNNEPELTEK A MAJORETTE – TÁNCOSOK!

2009. október 3-án a Katona József Művelődési Központban tartotta a Színfolt Majorette Csoport fennállásának 15. évfordulóját!

Az együttes minden táncosa fellépett, 21 műsorszámot mutatott be, kísért: Békés Város Fúvószenekara, Bagoly László vezetésével, de természetesen cd felvételtől is szólt a zene.

A zsúfolásig megtelt teremben folyamatosan szólt a taps a majoretteknek, a legszebb táncokat pedig vastappsal jutalmazta a kedves közönség.

Felemelő és meghitt pillanatokot egyaránt átélhettek a jelenlévők, akárcsak humoros, kedves táncközi - produkciókat is.

A fényshow és a tűzijátéktól sziporkázó torta után még mindig volt, ami fokozta az est hangulatát. A majorette-táncosok szülei közül 8 anyuka és egy apuka egy ismert operett slágerre táncolt, majd egy fergeteges kánkán táncsal zárult a jól sikerült, emlékeztető este!

Az együttes köszöni az egész éves támogatást és a jubileumi gálán nyújtott segítséget a következő személyeknek:

Gyomaendrőd Város Önkormányzata, Várfi András polgármester, Domokos László országgy. képviselő, Földesi Zoltán országgy. képviselő, Gubucz József Bethlen G. Szakképzői igazgatója, Bethlen G. Szakképzőiskola és Kollégium, Kulturális Egyesület, Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda vezetősége, Jakus Imre képviselő, Poharelec László, Gschwindt Mihály, Kardos Ferenc, Kispáncélos Bogár Klub, Kner Nyomda Zrt, Török Sándor, Újlaky Szabolcs, Oskó Sándor, Fülöp István, Csányi Richárd, Stranzki Mihályné, Kecskeméti Mária, mazsorett - táncosok szülei, nagyszülei, Tip - Top Cipőbolt, Yucca Virágbolt, Kolibri bolt, Tibi Cukrászda, Fekete Lajos, Vida Béla

SPORT

Az utóbbi hetek sok csalódást okoztak az együttes reményre jogosító sportrajongóknak

4. forduló Gyomaendrőd – Szeghalom 1:1

5. Mezőberény – Gyomaendrőd 1:1

Szarvas – Gyomaendrőd 4:1

Gyomaendrőd – Csabacsüd 1:1

Gyomaendrőd – Mezőhegyes 3:2

Gyomaendrőd – Sarkadkeresztúr 0:1

Orosháza – Gyomaendrőd 0:4

Gyomaendrőd – Szabadkígyós 0:2

Helyezés: 10. Gyomaendrőd
4,3,5,14-16,15 pont

16 csapat közül a 10. helyen vagyunk.

Márton Gábor

KERESZTSZENTELÉS AZ ÖREGSZŐLŐBEN

Október 24-én megható szép ünnepségben volt részünk.

Délelőtt 10 órára összegyűltek az endrődi templomban a régi tanügyi iskolák volt tanárai, diákjai hálaadó szentmisére.

A volt diákok egy-egy iskola emlékére egy-egy égő mécsesst helyeztek el a templomban. A szentbeszéd Deák Csaba szavlatával, Reményik Sándor: Templom és iskola című versével kezdődött, és ebből kiindulva Iványi László plébános kiemelte emberi közösségek két alappilléret, a templomot és az iskolát. Ezek nélkül az emberi közösségek elsorvadnak. Szép példája az Endrődör, elindult mozgalom annak, hogy régi értékeinket meg kell menteni, hagyományainkat ápolni kell.

Mise után egy kis agapé volt a templomkertben, majd az öregszőlői volt Kápolna és Szent Imre Iskola falán egy-egy emléktáblát lepleztek le. A volt Tímár Brichse iskola helyén pedig egyik régi öregszőlői kereszt újraállított.

Következő számunkban folytatjuk.

Irodalmi oldal

„Csak Huzella”

„Ki vagyok!- kérdezi egy évszázad távolából a rjazanyi költő, Szergej Jeszenyin, majd így folytatja: Csak álmodom, tündööm / szemem kékjét homály itta fel./ Mellékesen élek itt a földön, / épp csak úgy... együtt a többivel.”

„Ki vagyok!” - visszhangzik a városi könyvtár könyvei között, beáradó fénypázmákban a jeszenyini kérdés Huzella Péter hangján, hangsúlyain keresztül... Ránk, nekünk szegeződik, majd - mintegy összegzéskeppen - fájón hull alá az októberi késő délutánban: „Szerettelek téged is a földön/ épp csak úgy... együtt a többivel”.

Mitől ilyen elevenek, élők ezek a dalok, megzenésített versek, melyek a nyolcvanas években jelentek meg először (1984) A fekete ember c. Kaláka-lemezen? Miért szeretjük ezt a „jeszenyini- kalákás világot” - korosztálytól függetlenül - ma is!

A válasz nagyon esetleges... talán a fiatal (harminc éves) költő tragikusan rövid élete... verseinek frissessége, képei... élményanyaga, melyek a szülőföld színei: kunyhó, folyó, puszta, „nehézsavú” parasztok, nyírfák, tavak... az egyszerű élet iránti szeretet... a városban (Moszkva, Pétervár) helyét kereső, „szorongó ámulattal” figyelő költő honvágya... a forradalom, a szovjethatalom idején időszerűtlenné váló kedves világ, a falu, a válságba jutó paraszti életforma megéneklése... talán az a „kétkelés” (távol a falutól, idegenül a városban), melynek feloldását az alkoholtól várta... botrányok, elhibázott házasságok, nagy, kontinenseket átívelő szerelem (életrajzírója szerint „Duncan, a híres amerikai táncosnő szerepe hasonló, mint Ady életében Lédáé” volt)... majd a végkifejlet: az idegklinika, és 1925 decemberében, a leningrádi szállodái szoba, ahol önkézével vetett véget életének... utolsó búcsúverse, a saját vérével írott, Ég veled, barátom című... talán a műfordítói bravúr, Rab Zsuzsa szerepe e líra magyarországi megismertetésében, magyarra ültetésében... de leginkább a feledhetetlen sorok, melyek a zenével megerősítik a szavakat... íme, csak néhány Jeszenyin-sor...

„Mocsár sóhaj párát,/ halvány köd- gomolyt./ Sárga gyeplőszárát/ elejti a hold.” (Mocsári sóhaj); „Arva rigó sírdogál odva rejtekén,/ én örülök csak magam, lelkem csupa fény.” (Alkony szó...); „Az udvaron hóföregtet terít ezüstös szőnyeget” (Tél énekel); „Szült világra, gyönyörűre: gyephant volt a párnám, / ékessége pendelyem hajnali szivárvány.” (Erdőn által); „Rólad álmodom, Szülőföld/ napfény-boglya völgy vizében/ Elmerülnek pezsdülő-zöld/ füveid lágy sűrűjében” (Rólad álmodom, Szülőföld); „De szeretlek, lágymosolyú hazám!” (Oroszország); „Oroszhon! Rozsdaszínű földek,/ folyókba ömlő esti kék!/ Fájdalmasboldogan szeretlek, tavak ringatta, bús vidék./ (Éneklőtengelyű szekérről)...

Huzella Péter ezen az esten persze nem csak és kizárólag Jeszenyin-verseket énekelt... sőt!... Villon, Petőfi, Vajda, Ady, Kosztolányi, Radnóti, Kányádi, Pilinszky, Zsolt Tibor ismert és kevésbé ismert művei hangzottak fel... a kortárs magyar irodalom képviselőjétől - Darvasi László könyvéből készített irodalmi estből - is hallhattunk egy prózarészletet, melynek A titokzatlan világválogatott a címe. Ezt 2008-ban a Nemzeti Színházban mutatata be a Kossuth-díjas előadóművész...

Az utóbbi két év termése: Boldog, szomorú című lemez - mely magyar költők válogatott verseit tartalmazza - Rátóti Zoltánnal készült (egy színész és egy zenész interpretációja). Befogad és kiteszt a világ címmel Villon versei és balladái Mácsai Pállal...

A „Csak Huzella” jubileumi koncertsorozat... a zeneszerző, előadóművész hatvanadik születésnapjára összeállított válogatás. Hozzánk,

Cyomaendrődre a Millenáris Teátrum, a Kolibri Pince, a Petőfi Irodalmi Múzeum után jött el, hogy ráadásokkal, kérésekkel tarkított, jó hangulatú, emlékezetes együttlétet teremtsen. És ösztönözzön... vers olvasására, vers éneklésére... rég elfeledett, kedves költőink kötetének fellapozására... hajdanvolt irodalomórák hangulatainak megidézésére... s talán ez a legtöbb, amit tehet... örömmel hallgattuk, s hallgatjuk azóta is - lemezekről, felvételekről - a Huzella-dallamokat, zenét... s kívánunk neki legalább még negyven évnyi (ennyi éve van a pályán) alkotó időt...

A késő nyarat idéző októberi estében kigyulladtak a fények... búcsúzóul csak a szavak maradtak... csak a gitár hangjai... /„Aranyos levelek kavargnak/ rózsásvízű őszi tavon./ mint úrbeli lepkerajoknak/ libegése a csillagokon.”/

Polányi Éva

Szergej Jeszenyin versei

Rólad álmodom, Szülőföld

Rólad álmodom, szülőföld,
napfény- boglya völgy vizében.
Elmerülnek pezsdülő- zöld
füveid lágy sűrűjében.

Csupa illat a barázdá,
arany rezedák a szélén.
Imát morzsol fűz- apáca
olvasóján, zöld füzéren.

Ingovány párát pőfékel,
tüzet mer az alkony vödré.
Miattad temettem én el
szívem álmát mindörökre.

Sorsomat már elfogadtam,
lelkem boldogan kitérom.
Hogy egy nap majd messzehagyjam,
azért életem a világon.

Bokraink közt

Bokraink közt már az ős barangol,
kóro lett a fényes laboda.
Zizegő, szép zabkëve- hajadról
nem álmodom többé már soha.

Arcaod haván bogycok bíbor vére-
szép váltál, te kedves, illanó!
Szelid, mint az alkony puha fénye,
s fehéren sugárzó, mint a hó.

Szemed magvai kihulltak régen,
neved, a törekeny messze szállt.
Gyűrött sálam őriz már csak híven
fehér kezéd hársmez- illatát.

Amikor a háztetőn a hajnal
macskamódra lustán lépeget,
emlegetnek tündöző szavakkal
vizimanók, dúdoló szelek.

Kéklő esték azt suttogják rólad:
Alom váltál, elhaló zene.
De tudom- aki formálta vállad,
Fénylő titkoknak volt mestere.

Bokraink közt már az ős barangol,
kóro lett a fényes laboda.
Zizegő szép zabkëve- hajadról
nem álmodom többé már soha.

Ég áldjon, árva földem

Ég áldjon, árva földem,
forrás- itatta part.
Arany- csoroszlya tör fenn
sötét felhő- ugart.

Fürödj, föld, szép sugárban,
konok fiad ne féltsd.
En többet csizmaszárban
nem hordok hetyke kést.

Csikó meleg hasára
nem dőlök éjjelen.
Már erdő nem kiáltja
tovább vig éneket.

Sorsom szele vadul hajít,
rámront a fürgeteg.
Míg egy azúr kapun majd
halcan bezörgetek.

Ég veled, barátom

Ég veled, barátom, isten áldjon,
elviszem szívemben képedet.
Kiszabattott: el kell tőled válnom,
egyszer még találkozom veled.

Isten áldjon, engedj némán elköszönnöm.
Ne horgaszd a fejedet, hiszen
nem új dolog meghalni a földön,
és nem újabb, persze, élni sem.

(Rab Zsuzsa fordítása)

Izges Izgek

November

Velencei rántotta

Tűzálló tálat margarinnal kikenünk és sóval, borssal, cukorral, oreganovallal ízesített paradicsompürével megkenjük. Beleütünk tojásokat (mintha tükörtojást készítenénk). Kifőzött spagettit teszünk rá, megszórjuk sajttal és sütőben pirosra sütjük. Salátával tálaljuk.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók,
szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Tányéros tévé, bárhol az országban

upc direct

Három hónapig
minden csomag féláron!
Bronze csomag 29,
Silver csomag 40
magyar nyelvű műsorral
Akár 3 beltéri egységgel!

M1	DSF
M2	JimJam
TV2	Minimax
RTL Klub	Disney Channel
Viasat3	BeBe TV
Cool	VIVA TV - magyar
FilmMúzeum	MTV - magyar
Duna TV	MTV Hits
Magyar ATV	MTV Danco
Hír TV	MTV 2
Comedy Central	VH1
Zone Reality	VH1 classic
Travel Channel	Viva - német
Discovery Channel	MTV Europe
Spectrum	Sky News
Animal Planet	CNN
National Geographic	BBC World
TV Paprika	Euronews
Film+	DW TV
Hallmark	CNBC Europe
Eurosport	ZDF
Eurosport 2	Pro7
Extreme Sports	Rai Uno

AXN	Sport 1
Echo TV	Sport 2
Viasat Explorer	Sport Klub
Viasat History	Cartoon Network
Deko	Boomerang
MGM	Blue Hustler

Ezen felül még számos szabon fogható csatornán

Részletes feltételekről érdeklődjön üzletünkben
Telemax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755
Mobil: 20/337-8010; 20/9-629-681

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, hisz szívünkben éltek:
Hiába szálltak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DÁVID VILMOS ALAJOS, aki Endrődön élt, október 19-én 84 évesen elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái és dédunokái

GIRICZ LÁSZLÓ, az Endrődön a Rózsakeret Otthonban élt, hosszú súlyos betegség után október 16-án 71 évesen elhunyt. Gyászolják: testvére és a rokonság

ÖZV. RÁ CZ FERENC NÉ TRUBO ILONA, aki Endrődön élt, okt. 10-én 103 éves korában az örökkévalóságba távozott. Gyászolják: a családja

RAFAEL ANTAL, aki Endrődön élt, október 10-én életének 69. évében elhunyt. Gyászolja: családja

Békesség haló poraikon,
fogadjja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

Cseh doktor hajdani lakóháza (jobb felső kép) - ma az endrődi posta

jobbra lenn: Cseh doktorék a Domszög előtt sétálnak (cikkünk a 4. oldalon)

Bartos Máté és felesége (1930-ban kötöttek házasságot) és két leányuk

FELHÍVÁS - TÁJÉKOZTATÓ!

Kedves Gyomaendrődi Lakostársak!
Kedves Déványai Lakostársak!

Következő könyvem adatgyűjtéséhez szeretném kérni az Önök segítségét.

2010-ben, a román katonai kivonulás, a szégyenletes Trianoni-békediktátum 90. évfordulójára szeretném megírni és megjelentetni a „Román katonai megszállás Gyomán, Endrődön és Déványán 1919-1920” c. könyvem.

1919 áprilisában az - Antant-hatalmak tiltása ellenére - a Román Királyi Hadsereg minden hadüzenet nélkül felvonult az általuk elképzelt (óhajtott) Nagy-Románia tiszai határvonalára. A Nemzetközi jogot felrúgó román katonai vezetés hazánkra, a Tiszántúlra ereszett rabló, erőszakoskodó csapatait. A túlerőben lévő ellenséggel szemben a gyenge magyar Vöröshadsereg visszavonulóban volt. Kisebbségi ellenállásra mindenütt számíthatott az ellenség.

Román katonai áldozatokról, sebesültekről kevés adataink vannak, de arról van ismeretem, hogy egy-egy eseményt követően a román megtorlás nem maradt el. Mint oly sok esetben a vétkes polgári lakosságon állt bosszút a megszálló román katonai hatóság.

A román katonai vezetés kíméletlen megtorló intézkedést foganasított Déványán:

1919. április 28-án du. 5 órakor, a déványai római katolikus templom falánál a megszálló román katonai hatóság agyonlövötte: Bukva János 37 éves, Cs. Kovács Antal 38 éves, Rózsa Bálint 45 éves déványai lakosokat.

A megszálló román katonai megtorlás másnap is folytatódott: 1919. április 29-én de. 8 órakor, a déványai római katolikus templom falánál agyonlövötte: Kovács Sándor 23 éves, Győri Imre 24 éves és Győri Antal 20 éves, Déványán dolgozó vésztői illetékességű lakost.

Ebből a testet lelket megnyomorító könyörtelen szenvedésből kijutott a vétkes gyomai- és endrődi eleinknek is:

1919. július 23-24-én, a Mezőtúr alól visszavonuló rabló román csapatok lelőtték: Erdei László, Kercki András és Király József gyomai lakosokat.

Azzal a kéréssel fordulok a T. gyomaendrődi és déványai lakostársakhoz, hogy akik felismerték hozzátartozóikat, rokonaikat - kérem, jelentkezzenek megadott elérhetőségem valamelyikén. Kérem, ha van családi feljegyzés-visszaemlékezés, anyakönyvi kivonat, fénykép

a hozzátartozóikról, úgy azt is szíveskedjenek hozzám eljuttatni.

Tisztelettel kérem a T. gyomai-, endrődi-, és a déványai lakostársakat, ha tulajdonukban van a román megszállással kapcsolatos régi újság, fénykép, röplap, vagy a településen valamilyen megtörtént eseményről tudnak, úgy arról legyenek kedvesek informálni.

Egyben kérem a segítségüket abban is, ha van az 1910-es 20-as évek-ből Gyomát, Endrődöt, Déványát bemutató képeslapjuk - úgy azt is legyenek kedvesek jelezni. A hozzám eljuttatott dokumentumokat, képeket szkennelés (és fénymásolás) után visszajuttatom Önökhöz.

Segítségüket ezúton is hálás szívvel megköszönöm

Tisztelettel és üdvözléssel : Dr. Ágoston Sándor történész-tanár
5510 Déványai, Széchenyi u. 5.
Tel/fax : 66/220-091 (17 óra után)
E-mail : agoston.sandor@dktv.hu

A 2010. június 4-i megjelenésre tervezett „Román katonai megszállás Gyomán, Endrődön és Déványán 1919-1920” c. könyvem kevés, néhány száz példányba készül el.

A könyv ára a megjelenési példányszámtól függ, ezért célszerű előjegyeztetni azt:

..... itt kivágandó

Előjegyeztettem - Ágoston Sándor: „Román katonai megszállás Gyomán, Endrődön és Déványán 1919-1920” c. könyvét .

Név:

Pontos lakcím:

Elérhetőségem:

Előjegyzett példányszám:db.

Dátum:

Aláírás:

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

Kedves vásárlóim!

Novemberi ajánlataim:

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- őszi virághagymák - rózsatövek
- virágföldek, műtrágyák, növénytápok
- üvegdemizsonok, cefrés hordók, műanyag kannák
- befőzéshez üvegek, üvegtetők, tartósító szerek
- szeneskályhák, kandallók, kályhacsövek
- zománc üstök, üstházak, gázégők
- fűnyírók, láncfűrészek, elektromos kézi szerszámok
- munkavédelmi bakkancsok, gumicsizmák, kesztyűk
- zománc festékek, falfestékek, glettek, csemperagasztók
- higitók, ecsetek, kőműves szerszámok
- szegek, csavarok, csiszoló anyagok
- műanyag kukák, műanyag rekeszek
- viaszos vásznak, fürdőszoba szőnyegek
- kávéfőzők, vasalók, konyhai edények
- fóliák, zsákok, izzók, elemek, stb.

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com